

Nevteleno
Poprijeta Devica Marija

I letni tiskanj, 71 st.

1903. okt.

Zmozsna
Gospa Vogrszka

POBOZSEN MESZESEN LISZI.

REDI GA.

Klekl Jozsef, Plebanos Pri Szy. Szebestjani.

Vszebina.

1. Szresen : Nevtepeno Poprijéta Devica Marija (XI.) 321
2. Bassa Ivan : Nasa velka Goszpá 324
3. Dober prijátel : Na szvétoj zemli. Moriah breg (II.) 329
4. Szresen : Szvéto obecsánje (VIII.) 335
5. Szresen : Zakaj sze jaz pri Jezusi rad drzim? (XI.) 339
6. (bi) : Marija je nasa mati 340
7. M. : Kakda je nasztánola molitev szv. roznoga
venca 343
8. M. : Krátko premislávanje od szkrovnosztih szv.
csiszla 345
9. Glászi 352
10. Rednikov odgovor 352

**Lepo proszim vsze moje naroesnike, ki
szo sznopiesov ne plácsali, naj to duzsnoszt
kem hitrej szpunijo ! Leto h konci szvojemi
ide i térja poravnanje sztroskov i povrnenje
trüda od méne. Proszim lepo !**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoi na Vogrszkom.**

NEVTEPENO POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPA VOGRSZKA

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

Nevtepeno Poprijeta Devica Marija.

1854. dec. 8.—1904. dec. 8.

XI.

54.

Nagyvárad. Zvün návadne trid-
névne pobožnoszti je v
toj püspekiji zapovedana
bila predga na dén Nevte-
penoga poprijétja za odve-
csara tüdi, z sterov sze je
oszvetek dokoncsao.

Pred poldnom je pa
zapovedano bilo po velikoj
mesi opraviti szledécsó molitev :

„Szpomeni sze, odicsena Mati bozsa,
Zmozсна Goszpá vogrszka, preszveta
devica Marija ! szpomeni sze z tvojeга
dela, steroga ti je tvoj veren szluga,
nas prvi král i apostol, szvéti Stevan
zrocso i v szvojem testamenti tebi ni-
hao. Glédaj milosztiavno na tvoj ország
i po tvojih dícsnih vrednosztah sze za
nász moli i nasz zagovori pri tvojem
szvetom Szini Jezusi Krisztusi. K tebi

szo kricsali nasi ocsáki i vszeh nevol szo sze resili, ár szo zmirom pazile tvoje ocsi na del tvoj, na veke blagoszlovljena Goszpá nasa. To mi za gotovo zvévsi, csesztokrat szmo k tebi prihájali i zse po lasztivnom szkúsávanji lehko právimo, ka nasz je za volo tébe blagoszlovo Goszpod. Sztem vüpanjom napunjeni i navdüseni, pod tvojo obrambo bezsimo mi — tvoje lüsztvó, tvoj del i tvoja csreda — ki sze za tvojo deco imenüjemo i za volo tvojega poszebnoga zagovora Marijino drzsánje sze zovémo. Záto k tebi zdignemo nasa szrca z rokámi vred i ponizuo odprémo pred licom tvojim prosnje nase.

Csuvaj i bráni po tvojoj zmozsnój prosnji, od vsze düseвне i telovne hüdobije domovino naso, naj cveté Bogi na diko i lüsztvi tvojemi na tolitev. Szpravi po tvojoj molitvi matericérkvi i katolicsanszkoj veri prinasz i po celom szveti zvisenoszt, visesnjim i dühovnim paszterom i celoj dühovcsini pomocs bozsanszko, nam vcsenji podlozno, bogavno i z vere delami i szádóm napunjeno szrcé naj tvoj szvéti Szín nikdar nikaj ne ima proti nam ino nam országa vkraj ne vzeme. Obüdi vu nami vasih, ocsákov szrcé i ravnaj nevernike na csednoszt tih pravicsnih, ka bomo z ednov molbov, z ednim szrcóm, celo z ednov verov szlüzsili tvojemi szini, nasemi Goszpodí i csasztili pa zváli tebé za naso Goszpo i zagovornico, kak szo te i hasi ocsáki postüvali.

Molimo sze, Goszpá, za nasega apostolszkoga kralá, naj njim dugi zsítek, mirovno ládanje, varno domovino, mocsno vojszko, verne tanácsnike, dobro lüsztvó, mirovcáno po szveti i vsze tiszto zproszis, ka oni kak cslovek i kral zselejo, naj lüdsztvo szvoje v szvetoszti i pravicsnoszti dugo i szrecsno ravnajo, po listom pa korono pravicsnih zadobijo.

Molimo sze ti, Goszpá! za právedédávce i za cseszt-nike nasega drzsánja, naj preszvetleni po dárih Dühá Szvétoga szpoznajo pravico, pokastigajo hüdobo i obranijo neduzsnoszt, naj odkritoszresno sze trüdivsi na poveksanji obsinszkoga blázsenszstva, sziotlam, dovicam neduzsnim z právov düsnov vesztjov pravico szpoznajo.

Molimo sze ti, Goszpá! za celo nase lüdsztvo, kabi k nam obrnola tvojo materinszko szmilenoszt i podlozsnike tvojega dela, stere szí pod varsztvo tvoje vzela i obsuvala

od vszeh grehov, po dobrotivnoszti ravnala, i vu Bogá lübéznoszti i bojaznoszti obdrzsála. Szproszti v devojstvi bodocsim csisztocso, dovicam i szírotam podporo, szíromák-
kom zágovor, potníkom prihod, zsalosztuim tolitev, pokoj-
nim vernim mir vekivecsen.

Ne zavrzi te proszecsze szine, podpiraj z rokov tvoje zse dávnó znáne szmilenoszti one, ki sze za odpüscsenje szvojih grehov k tebi molijo, da esi szmo mi li zavrgli decsinszko postüvanje, ti szí nam itak Mati osztala.

Moli sze za nász k tvojemí Szini naj poleg njegove vole zsvémo i Tebe naso zmozsno Goszpo i Branitelico szpoznamo i postüjemo cele nase zsvive duge dni.

Zdigni sze záto gor, Mati. Ti kralüj nad nami i Szin tvoj Jezus Krisztus, nas Odküpitel. Poszlühni nase prosnje stere szmo pred tvoj obráz poszlali, naj po tvojoj prosnji pomocs dobimo i po tom zsitki vu vekvecsno blázsenszto pridemo. Vi tüdi Branitelje nase domovine, Szvéti Adalbert püspek i mantrnik, szv. Stevan král, szv. Ladiszlav král, szv. Imre vojvoda, szv. Ozsébeta dovida, szv. Margita devica z vszemi odicsenimi szvéci bozsími sze molite za nász pri nasem Goszpodni Jezusi Krisztusi Amen.

Tvoje nevtepeno poprijetje deva mati bozsa
Je radoszt oznanilo celomi szveti.

Molimo.

Preszvéta Devica, ki szí sze Bogi dopádnola i njegova mati posztánola, ki szí nevtepena v teli, v düsi, vu veri i lübeznoszti, zgledni sze milosztično na nász pri toj prilíki gda tvojega brezgrehsnoga poprijétja verszko razglasüvanje szvetimo, na nász, ki te za tvojo zmozsno obrambo proszimo. Hüdobna kacsa, stera je prvo preklenszto dobila, zmirom süta za nevolnov Evinov decov i napáda je. Zato oh blagoszlovljena Mati, Kralica i Zagovornica nasa, ki szí od prvoga hipa tvojega poprijétja raztlácsila glavo neprijátela, naj pride, proszimo te, nasa prosnja, stero z Tebov zednim szrcom prikázsemo, pred tronus bozsi, naj krívim zankam, stere nam mecsejo, nigdár ne verjemo i tak vszi pridemo vu prisztaniscse zvelicsanja i med telikajsimi neverscsinami Maticérkev i drüstvo cslovecsanszto naj znova glaszi odszlobodjenjá, obládanja i mira dicsno peszem. Amen.

Leta 1903. szept. 8. szo X. Pius pápa 300 dnévov odpūsztkov podelili za to molitev. Jáko jo preporácsamo moliti na drúgo nedelo toga meszeca, kakti na déu nase zmozsne goszpé.

Szresen.

(Dale.)

Nasa Velka Goszpa.

— Drúga nedela oktobra. —

„Pozdravlena bodi Velka Goszpa, kralica nebész, patrona nasa, hiti nam na pomocs!“

Tak moli szv. maticerkev na vogrszkom na pred veser etoga szvetka. Kak eden mocsen zdihlaj vogrszkil dühovnikov ino naroda sze zdiga eta molitev iz zemelszke szuzsnosztli gori proti nebi k kralici nebe i zemle na szvedocsansztvo, da szo nasa szrca nezadovolna ino napunjena tuze zemelszke.

Jezero let je tomi, da je narod priseo eszi, da szije szpravo eti domovino z veksega tala prazno ino kda sze je piszalo to jezero leto po Krisztusovom rojsztvi, te je zse narod szpoznavao Jezusovo pravo vero, te je koronani z szvetov, od II. Sylveszter papo poszlanov, koronov Stevan, prvi krao vogrszki — eden mladenec pun vernoga Dúha bozsega ino lúbeznosztli szvojega naroda i domovine, ki je vu kratkih letaj krsztsanszko vesino szvoje magyarszko lúsztvó ino je z vezaljom ete szv. vere prikapeso z ovim, zse prle krsztsanszskim lúdsztvom, stero je eti najseo v nasoj Pannonii ino z celov júzsnoy Euro-pov, stera je te zse poznala szvetloszt Krisztusovo i njegov szladki mir dűseven.

Pa z ete szv. vere pomocsjov je narod tűdi zadobo mir ino sztalnoszt na etoj zemli, ar je verno szlűzso pravomi Bogi ino je z detecsov lúbeznosztjöv okoli vzeo szvojo nebeszko kralico, bl. D. Marijo.

Pa niti ne csűda, ar moreino praviti, ka je bl. D.

Marija bila ona, stera je vogrszki narod Jezusi pridobila. Ona je bila, stera je molila za njega Boga i kda bi Geza vojvoda, ocsa szv. Stevana krala szi premislavao, jeli bi sze dao okrsztiti, ali ne, je zaszpao ino sze njemi je bl. D. Marija zkazala ino je etak pravila: „Z dobrim szrcom bodi Geza! Jesz szam Maria, mati Jezusa Krisztusa, Szina bozsega, od stere szi zse doszta csüo od krsztsenikov pripovedavati. Zvedi zdaj: Pred Szinom mojim je poszebnó prijetno tvoje dobro nakanenje, stero krsztsenikom kazses i za to te On obilno scse obdariti.“ Pa njemi je naprej povedala, ka pride szv. Adalbert, steri ga okrszti, ka de njegov szin kral ino za volo szvoje pobožnoszti Bogi poszebnó lübezniv ino je obezsala, ka de ona vszikdar varüvala narod njegov. (Hartwich.)

Kda je pa priseo csasz, ka sze je narod povrno k pravomi Bogi ino vu pravo vero, te je prvo njegovo delo bilo Marijo za szvojo mater i velko Goszpo csaszti, ar szo vszi szvoje povrnenje bl. Divici pripiszali. Poszebnó szo jo pa szpoznali za szvojo kralico te, kda je leta 1038. na szam den velke mese mirajocsi szv. Stevan kral szvoje drzsanje njoj preporocso. On je naime, kak veren szin Marije, zadobo to miloscso, naj na ete den zapre szvoje ocsi; ar je pa naszlednika vu kralesztvi ne meo, da je szin njegov, szv. Imre nadvojvoda, pred njim odiseo vu szvojo nebeszko domovino, je vküpzpravo velikase drzsanja szvojega okoli szebe i kda bi njim zse potrebne navuke podelo, je etak pravo sze k bl. D. Marije obrnovsi: „Kralica nebesz ino szmilena pomocs szveta, vu tvojo obrambo preporacsam sz. matercerkev z püspekami i dühovnikami; z mojim szlednjim zdihlajom tebi sztavim eto drzsanje z velikasami i lüdsztvom navküp, od sterih zdaj szlobo vjemajocsi tebi preporacsam düso mojo.“

To je pa testament, lübi krsztsenik, to je szlednja vola prvoga krala vogrszkoga drzsanja, stero szlednjo volo szmo escse ne csüli, ka bi steri naszledüvajocsi vogrszki kral zbriszao. Ve pa szlednjo volo szvojega sztarisa scse pogan csaszti, ne ka krsztsenik ne hi, pa jo csaszti te. tüdi, csi miszli, ka je malo kaj kvaren poleg toga, ka bi pa te ne bi, kda vidi, ka njemi eta szlednja vola szamo haszek i bozsi blagoszlov prineszé.

Za to szo vogri vcsaszí szvetek velke mese za szve-

tek Velke Goszpe (Nagyasszony) imenüvali ino szo po celom drzsanji njo z velkov szlovesznosztjov csasztli. Za to je to, ka sze magyarszki scse zdrava Marija inacsi moli, kak vu drüghih jezika. Mi szlovenci tak pravimo: „Szveta Marija, mati bozsa,“ nemci tüdi tak, dijacski je tüdi tak, szamo magyarszki pravijo: „Nasa Goszpa, divica Marija, szveta mati bozsa moli za nasz i t. d.“ — „Nasa Goszpa“, to je kralica nasa, kak v litaniji sztoji „Velka Goszpa vogrszkoga drzsanja“, stera je kakti herbala eto drzsanje od prvoga szv. krala, ki je njoj szvoja vsza prekdao.

Pa je Mariji veren vogrszki narod ne pozabo tüdi potom ne, da je njegovo drzsanje i lüdsztvo Marijin deo. Vszi szo sze szpomenili vszikdar, kak je szv. Stevan krao molo te zse k Mariji, kda je II. Konrád caszar leta 1030-ga z velkim seregom priseo proti njemi: „Csi tak scses, Velka nasa Goszpa! ka tvoj deo na nikoj pride ino neprijatelj zbrise mlado cepiko krsztesansztva, sze zgodi: nego jesz naj nebom tomi zrok, nego tvoja vola. Csi szam pa jesz grehsio; kastigaj mene, pasztera, za moje grehe, nego csredo csuvaj!“ (Pauler I. zv. 92.) Marija je pomogla, caszar je szplodjeni z drzsave, vogrszki seregi szo pa od toga mao na meszto turula, ali orla fticsa Marijino podobo prisztavili na zasztave szvoje i tak szo sli vu boj proti neprijatelom. Na peneze szvoje szo tüdi Marijino podobo vdarili na znamenje, ka vszo szvoje imanje za njeno majo i za vsza sze njoj zahvalijo.

Szveti Ladiszlav krao ujo tüdi za patrono vogrszkoga drzsanja imenüje, IV. Béla (Adalbert), kda je po neszrecsnim zgüblenim bojom, steroga je proti peszjanom vodo, celi orszag na nikoj priseo, je tüdi pri bl. D. Mariji iszkaom pomocs i jo je tüdi najseo po prosnjaj szvoje blazsene hcseri Margete, za to je szam pravo, ka je vogrszko drzsanje pod poszebnov obrambov Marijinov. — Velki Ludovik krao, kda je leta 1365-ga proti törki so, ka bi ga sztavo, naj ne bi v njegovo drzsanje priseo, je pred bojom vküp pozvao szvoje prednje vojvode ino teh szo njemi taksi tanacs dali, naj sze nazaj obrne z seregom, ar je törkov doszta vecs. Na to nocs sze njemi je bl. D. Marija zkazala ino te tanács dala, naj szamo ide nad törka, ar de ona pomagala vogrszke trume ino kral

jo bogavsi, sze vküpvdari z türkami na Koszovompolji ino je pretira. Za to njeno pomocs je te ete kral zozi-dati dao v Maria Zelli szredjen tao cerkve i szredjen türen, kak escse zdaj sztoji — celomi szveti na zna-menje, ka je bl. D. Marija poszebna obramba vogrszkoga kralesztva. Za to mi vogri tak radi hodimo v Maria-Zell od inda szveta mao, ar tü vidimo vszikdar pred nami szpomin zmozsne pomagajocse roke nase Velke Goszpe.

Hunyadi Janos vojvoda je na prilocsi szvoje szable vszikdar szv. csiszlo meo okoli zoszükano; opoldnesnje zvonenje sze je na csaszt bl. D. Marije te zacsnolo pri nasz, kda szta Hunyady Janos i Kapisztran z Marijinov pomocsjov pobila türk v Belgradi. — Hunyady Janosov szin Matyas krao je ne szamo na peneze i zasztave, nego tüdi na szvoj vojni scsitek podobo bl. D. Marije dao vdariti.

Tak szo csasztili bl. D. Marijo nasi pobozsni ocsaki, ona njim je pa to z tem nazaj placuala, ka je njihove boje blagoszlovila, vu drzsavi obrzsala jedinoszt vere ino naroda ino zmozsni vcsinila ete narod tak, ka szo troja morja prala njegove meje: Szeverno, Csarno i Adrianszko.

Ali prisli szo drügi csasz. Po szmrti Matyas krala je pomali razno slo vsze i türk je lahko delo meo z vogrami 1526-ga leta, kda je z velkov trumov k Mohácsi priseo. Szrca vogrov szo te zse szvojoj velkoj Goszpi ne verno szlüzsila; vngi szo te zse bili med velikasami i prosztim lüdsztvom, steri szo te zse vu szrci novo vero szebi zseleli, tiszto novo vero, stera je leta 1517-ga nasz-tanola na nemskom, stera ne zselela od njih taksa zata-jüvanja szamoga szebe, kak katolicsanszka; zvolili szo szu novo vero stera bl. D. Marijo zatajila poszebno njeno divistvo, stero szo dozdej vogri vervali ino steromi divi-stvi na csaszt szo zse od zacsetka 13-ga sztoletja szv. meso meli dopüscseno od rimszkoga papo.

Brat sze je zdaj proti brati vojüvao vu etoj domo-vini — boj je pa bio za novo i sztaro vero. -- Lute-ranszka je bila ta nova, sirila sze jo szploh bole i vzela je türk v pomoce proti katolicsanszkim bratom, dokecs szta sze eti obadva ne zgnezdila, dokecs szta eto domo-vino ne na nikoj szpravila.

Narod je zdaj zse Marija tüdi zavrgla — z njenih

cerkvihi szo stale redili, sztebre i kepe njene razdrli, njeno ime szamo te imenüvali, kda szo preklinjati steli. Vu narodi szo sze pa sirile vszakovrsztne zmote i krive vere, szrca szo vszikdar bole mrzla posztanola proti Bogi i do nasega esasza szmo zse tak dalecs prisli, ka szo pred deszetimi letmi, kda szo od nasz zebrani drzsavni poszlanci szvetszki hizsni zakon napravili na szramoto krsztsanszkoga lüdsztva, te szo edne pestinszke zsidovszke novine etak pizsale: „Eta troja posztava — od stere pisem — vküpszpotere na vogrszkom Marijino drzsanje, ino de sze zdaj vogrszka korona vu szvojoj i ne vu szvetlobi z oltara poszjojenoj szvetila.“ Tak vüpajo zdaj zse pizsati v Marijinom drzsanji novine, stere jezero i jezero krscsenikov da voziti, pa te novine szo csedne zato, ár szo naprej znale, kda szo eta pizsale, ka szo estevci njihovi krsztsanszki tak pokvarjenoga szrca, ka nancs taksi brszáj ne vzemejo gori, nego do lepo dale placšüvali na nje ino esteli ino pomagali z tem neprijatelom, szvojim, naj je dale brsejo ino tlacsijo z szvojimi nogami po vszem, ka je pred nami szveto.

Za teh zrokov volo je bilo, ka szo szedajnji cardinal-primas i vojvoda esztergomszki, Vaszary Kolos, kak predjen püspek nase domovine, proszili rimszkoga papo z ovimi püspekami vred, naj nam dopüsztijö poszeben szvetek bl. D. Marije pod imenom Velke nase Goszpe i tüdi szmo dobili to dopüsesenje na 900 letnico katolic-sanszke vere na vogrszkom za drügo nedelo oktobra, naj sze szrce vszakoga deteta ete domovine na pravo lübeznoszt Marijino vuzsge, naj nam pride znova esasz, vu sterom mo vszi Marijina deca.

Mi vogrszki szlovenci szmo szi pa napravili ete mali liszt bl. D. Mariji na esaszt, kak na esaszt „Znozsne Goszpe Vogrszke“, ka z tem pokazsemo, ka sze vu lübeznoszt Marije, kak nase patrone i vu lübeznoszt nase vogrszke domovine od nikoga ne damo nazaj djati.

Szveta maticerkev etak moli te den na vogrszkom vu szv. mesi.

„Bog, ki szi po prosnjaj nevtepene Dvice Marije, nas narod z nezracsunanimi podelo miloscsami: dopüszti nam milosztivno; da stero po szv. Stevani prvom krali za naso Velko Goszpo esasztimo ino za naso Patrono postü-

jemo na zemli, vekivecsnoga njenoga obsinsztva sze naj veszelimo vu nebi. Po Goszpodi nasem Jezusi Krisztusi i. t. d.“

Podignimo mi tūdi nasa szrca k Bogi ete den za naso domovino. Molimo za vsze narodnoszti i sztalise, za verne, neverne i krivoverce, proszimo naso zmozsno Goszpo Marijo za celi narod, naj posztanejo vszi znova vreli posttūvalci, verna deca Marijina, naj bo vu etom drzsanji prava vera i edna, naj bo prava bratolūbnoszt vu krsztsanszkom dūhi, naj kralūje med nami mir zadovolnoszti, vise nasz pa bl. D. Marija Zmozsna Goszpa Vogrszkoga drzsanja.

Bassa Ivan.

Na szvétoj zemli.

II.

Moriah breg.

Bole odicsenoga i szvetesega meszta nema Jeruzsalem, kak je cérkev szvetoga groba. Ali ma ete szveti varas edno drūgo szveto meszto, stero ovoga na sztaroszt gledocs oberszega, i to je Moriah breg. Po znamenji zgodbe vere je edno to naj imenitnejse meszto szveta. Tū je steo poleg bozse zapovidi Abraham szvojega sziná Izsáka gori aldūvati, tū je vido Dávid vmorecsega angela, kak je proti Jeruzsálemi neszo szvoj oszter mecs; tū je sztála cérkev Salamon krála, práva dika Bogá odebránoga lūdsztva; tū je sztála ona drūga cérkev tūdi, stero szo izraelci po babylomszkom robsztvi meszto vkūpporūsene Salamonove cérkvi gori zozidali. Eto cérkev je hūdoben Herodes lepo ponovo i okineso, náj szamo zsidovszko lūdsztvo k szebi szprávi, i vu eto cérkev je so potom Zvelicsiteo szveta, náj zsidovszkoj pravici zadoszta vcsini, stera je na eto meszto potūvanje vszákomi moskoga szpola napre pizsala. Tū je delo csūda, tū je molo, tū je vsio On. Pun bozse szer-

ditosztí z ete c érkvi je pregno zsidove, ki szo hizso bozso z l armov, uzsorov, z kricsom i od avanjom oszkrunili. Eta c érkev je leta 70-toga po Krisztusi doli zgorela, kak je to Krisztus prorok ivo. Szledkar je Julian, neveren rimszi caszar, znova steo zozidati c érkev, n áj vu l azs szpr avi recsi Zvelicsitela, da vu etoj c érkvi kamen na kamli ne oszt ane. Ali zemla sze je sztroszila i mocsen plamen pride z nj e, steri je zacsnjeno delo p alig dokonceso, delavce pomoro ali dale ztirao.

Vu s esztoj sztotini je krsztsanszki Jusztinian caszar lepo c érkev dao zozidati na cs eszt bl azsane divice Marie; dnesz na meszti sztarinszke c érkvi troji t orszki mecsetje (c érkvi) sztojijo. Z toga lehko szpoznas dragi krsztsenik, zakaj poisce gori pobozen romar Moriah breg i zakaj te pelam na eto meszto vu d usevnom pol uvanji, prvle kak bi szlovo vzeli od Jeruzsalema. Eto meszto post ujejo ne szamo krsztseniki i zsidovje, nego t orki t udi i za „Haremes Scherif“ to je za n ajszvetejsjo krogline imen ujejo.

C érkev je 410 metrov duga i 280 metrov sirka; na szredi je pol dr ugi meter viziko meszto. Nu sztarinszkom vremeni je eto meszto z kamla napravlenimi gatrami bilo okoli vz eto, gde je ete deacski i greski napiszek bio napiszani: Tihinec naj ne sztopi prek; koga z notra zgr abijo, je szam zrok njega dosz egajocse szmrta.

Na gor idocsi sztabaj obod je, t orki t e obod za v ago zovejo,  ar po njihovom racsuni na szodnji d en na nj e obeszi Goszpod v age, vu sterih sze dobra i lagoja dela razv agajo! Na visesnjem prosztori na szredi sztoji Izlamovo tr etje i n ajimenitnejse meszto: to je Omar c érkev t orszka. To je zid na oszem kiklov, gde na szredi eden t oren sztoji. Te t oren je 30 metrov viziki. Toga velkoga zida znotr asnja lepota je t aksa, csi bi z pripoveszti orsz aga bila. Sztejne na szpod anjem t ali szo z marmora, odzgor anji tao je pa z zsganov ilovicov okincsani, z lepim gori pisanjom i riszanjom pokriti. Naj lepse g unje, pokrovci i kincsi sze lehko vidijo, kama sze szamo cslovik zgl edne. Csetvera nezgovorna vr ata pelajo vu lescs eci notr asnji tao zida. Na szredi c erkvi je szvetoga brega, Moriah brega spic, szv eta pecsina, meszto post uvanja tak krsztsenikov kak t orkov i zsidovov. Za szrednjo piknjo zeml e derzsijo zsidovje to meszto, gde je enkrat szt ala

skrinja méra bozsega. Poleg tórszke pripoveszti bi tá pe-
csina za Mohamedom zletela, gda je on vnebésza so. Za-
bádav je rivo njo prorok nazáj, nej je mi podvolna
bila, na zádnje jo Gabriel archangel szúno nazáj
na zemlo. Szledi nogé proroka i roké árchangela bi sze
itak viditi dáli, krsztesenik je nemogocsen to pecsino bole
blúzi poglednoti, ár je na vsze kráje z zseleznimi galtrami
i z liszenim plotom okoli vzéta. Vnozino pripoveszti od
törkov je na toj pecsini, stero vnogo vojákov — dervisov
po tórszkom — pázi. Jaj tihinczi, ki bi tú nájmense ne-
postenjé vsino; doszta jih z szmrtjov objocse njihovo
nepremisleno delo.

Od tórszke cérkvi na jüzsri sztrán je z ciprusami
okoli vzéti sztúdenec, steroga je Salamon kral dao zidati,
vu steroga vodo od Salamon krála zozidani zslep podá.
Blúzi toga sztúdenca je Aksa tórszka cérkev. Plemenitna
70 metrov duga, 50 metrov sörka, dve ládji ma, stere je
Jusztinian greski caszar na csészt blázsene Dvice Marie
zozidati dao (531 do 543 leta) na onom meszti, gde je
blázsena D. Maria kak dete vu cérkvi szlúzsila. Po krizs-
noj bojni je jeruzsálemszki kral tú meo glávno meszto,
i cérkveni redovnikov materinszki kloster. Tú odnet szo
sli vö proti tórkom te cerkveni redovniki z csarnov-belov
zásztavov, na szredi stere szo ete recsi sztalé: „Nej nam,
oh Goszpod- nej nam, nego tvojem i imeni daj diko.“
Bolezen prime nasa szerca, da z višesnjenja sztároga vremen
na nász osztánovsa tá lepa cérkev zdaj molitvena hisza
poganszkim tórkom! Ono meszto, gde szo orozsje der-
zsali, szo túdi za cérkev napravili, rávno, kak stale Sala-
mon krála, stere szo krizsni vojáki túdi núczeni.

Poleg 1200 leta zozidane Miradsch cérkvi escse
déndenésnji kázsejo vrh tórma, na sterom je hűdi dűh
szkűsavo Goszpodna, náj sze doli pűszti. Vu cérkvi po
iméni „Krisztusova zibel“ csuvajo on marmorszki tao,
steri bi lezsánje meszto bilo Odkűpíteia. Tá cérkev na
tisztom meszti sztoji, gde je pobozen Simeon hizso meo,
gde je szvéta familia te sztanűvala, kda je Jezusa v cérkvi
prikázala.

K Mória h bregi szlisi escse szkuzna sztena zsidovov
po iméni El Ebra. Vszáki vecsér pred szobotov pred tov
sztenov pridejo vkűp zsidovje, potom na meszto sztarinszke

cérkvi poleg tórszke pripoveszti sztopiti neszmejo, tú jocsejo Jeruzsálemszko diko, ka njim zse Jeremiás prorok prorokúvo: „Ka kricsis nad tvojev pogibelnosztjov, právi Goszpod, ne je zavrásiti tvoja bolezen“. Za volo tvoje hűdobe i tvoji odűrni grehov szam vesino z tebom eta. Ali ne szamo szercé troszécsa nego túdi vcsenjá vredna je eta bolezen, stera sze nepresztanoma ponávla pred jocsécsmi, szkuznimi sztenami.

Z jocsécsim glászom zacsne rabbi: „Za volo palacse, stera sze vkűp porűsila . . . i szercé trgajocs odgovárja lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo“.

Rabbi: Zavolo cérkvi, stera je porűsena . . .

Lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo . . .

Rabbi: Zavolo szten, stera szo doliporűsene . . .

Lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo . . .

Rabbi: Za volo odicseni sztarcov, ki szo pomerli . . .

Lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo . . .

Rabbi: Za volo redovnikov, stera szo pomorili . . .

Lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo . . .

Rabbi: Za volo kralov, stera szo zavergli . . .

Lűsztvo: Szedimo tú zapűscseni i jocsemo . . .

Tak právi tá grozna peszem. Zsalosztno videnje je ponizanje od visesnoga Boga enkrát odebranoga lűsztva, prek 20 sztotin csűti szerditoszt Vszamogocsega za volo szvoje nevernoszti i nepokornoszti. Z szkuznatmi ocsmi i na glász jocsécs kűsűjejo i obimajo sztené, stera szo szvedocsansztvo bilé velki bozsi dobrot, imenitni pomp i jeruzsálemszke dike. I zglászi sze ober zsalosztnoga lűsztva recs poroka: „Ne je zavrásiti tvoja bolezen“. Tak sze je szpuno Messiása morecsi sztarcov prekun: „Krv njevoga nad nami i nad nasov decov“.

Jeli ne trbe krsztsanszkomi lűsztvi trepetati, csi sz na kastigo zsidovszkoga lűsztva zmiszli? Csi pred ocsmi derzsimo ona vnoga zametávvanja, zbantűvanje, z sterimi vu oltárszkom szvesztvi telo i krv Krisztusa krsztseniki zbantűjejo, vredno prime bojazlivoszt nasa szerca.

Zsidovje szo szamo ednok razpili Zvelicsitela ali vno-gokrát ga razpnejo deca odkűplenoga lűsztva. Bojati sze terbe, da za krsztsenike túdi pride ono vremen, od steroga prorok právi: „Ovo jazs na nje nevoló prineszem, z stera sze nemro resiti, i kricsali do k meni, ali ne poszlűhnem je“.

Vnogokrát je pokastigo Goszpod poleg szvedocsansztva knig one krsztsánszke národe, ki szo sze neverno odvernoli od Zvelicsitela. Vkraje je vzeo od eti neverni národov szvojo miloscsó, odvrgó je njé i lüdje szo vu nevernoszt ali vu krivo vero szpadnoli.

Vu nasój lüblénoj domovini sze vu denesnjem caszi tüdi zse vidi zametavanje dobrotivnoga Zvelicsitela. Sto sztoji dober, da Bog nede dao csütiti z nami oszter bics szvoje kastigajocse roke? i da krsztesanszki vogerszki národ nede od jeruzsálemszki zsidovov bole britko joko? Vküp zjedinenjov mocsjov idejo proti szvétoj materi cérkvi nepriatelje i lasztivni szinovje.

Jeli sze ne do enkrát vnüki jokali:

„Za volo oblászti i dike, stera je preminola . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemó . . .

Za volo szvéte matere cérkvi, stero szo ocsevje ranili . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemo . . .“

Vnogi mesztaj zaverzsejo oltárszko szvesztvo z grozovitnim nacsinom bantüjejo na prtáj . . . vu cérkvaj . . . Vnogi mimo ido, tak da bi je ne poznali, drügi csi sze na njé zglednejo, sze poszmejejo . . . I sto bi mogo zracsunati ruzsne grehe, stere szinovje nasega lüsztvá csinijo proti najplemenitnesemi szvesztvi?

Jeli nedo enkrát nasi vnüki jokali:

„Za volo oltárszkoa omára, steroga szo oszkrunili . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemo . . .

Za volo áldova szvete mese, steri je od nász vzéti . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemo . . .“

Szlobodno zidársztvo, stero je goripriszegnjeni nepriatel szvétoj materi cérkvi, njenim szlugom i krsztsanszkim poglavárom, batrivno gori zdigne szvojo glavo i krsztseniki szami pomágajo njemi vu peklénszkom deli, da tákse drüstve, novine i. t. d. razsirjávajo i pomágajo.

Jeli ne do enkrát nasi vnüki jokali:

„Za volo rednikov, stere szo ocsevje nasi pomorili . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemo . . .

Zavolo gori poszvecseni nasih kralov, stere szo odürjávali . . .

Szedimo tü zapüscseni i jocsemo . . .“

Csi rávno grehi nasega lüszta z zsalosztim csütenjom napunijo naso düso, szvéto vüpanje sze zbüdi vu nasem szerci, gda szi na Velko Goszpo nase domovine zmiszlimo. Vu nezracsunanoj pogibelnoszti ona je obránila, csuvala i goiderzsála nas národ. Vu onom na veke lepom gucusi, steroga szo hercegprimas pred králeszkov familiov i pred velikásami nasega országa pri bozsoj szlüsbi, stero je na szpomenek jezeroga leta vu büdinszkom grádi, vu cérkvi Velke Goszpé nasé pred oltárom derzso, je etak poszvedocso eto obrambo: „Naj mogocsnesa Zagovornica je dönok nasa Velka Goszpá bila, podoba je na nasi zasztavaj, na nasi penezaj, njeno lübézen i cseszt szmo vu versaj szpevali. Gda szmo sze za volo velikocse nasi grehov k Bogi oberuoti bojali, vu vremeni pogibelnoszti million i million vüsztt szpevalo: „Velka Goszpá nasa lübléna patrona.

Velkoj nevoli szmo, k tebi zdihávamo.

„Znasega országa, dráge derzsáve
Ne szpozábi sze tí v nasoj potrebesini.“

Vu sztiszkávánji obernémo sze zdaj tüdi Velkoj Goszpi nasoj, proszmo jo, naj obráni nász, naj obráni nas národ od one nevarnoszti, vu stero njeni, njenoga szvétoza Szina i szvétemateré cérkvi nepriatelje scséjo szünoti naso lübléno domovino. Ki je glavo kacse razdrüzgo, vküp potere vsze one, ki szo sze z poglavárom kmice z jediüili na naso dokoncsanje. Záto pozdravla szvéta mati cérkev njo: „Radüj sze bl. divica Maria, vszako krivo vero tí szi obládala na etom szveti.

Goszpod Bog, ki szi naso domovino z pomocsjov bl. divice Marie z nezracsunanimi dobrotami napuno, dopüsztü milosztivno, da stero z nakanenja szvétoza Stevana, pervoga vogerszkoga krála za Velko Goszpo postüjemo na etoj zemli, njeno vekivecsno drüstvo lehko vzsivamo vu nebi. Po nasem G. Jezusi Krisztusi Amen.“ (To je molitev szvéte matere cérkvi na szvétek Velke Goszpé nase).

Dober prijatelj.

Szvétó obecsánje.

VIII.

„Dühovniki miloscsó dobijo, ka escse ta nájokornesa szrca genejo.“

Iszтина, ka te recsi v prvoj vrszti nam dühovnikom szlisijo, ali vász drági verniki sze escse bole dolicsejo. Dühovnikom Jezus miloscsé obecse, ali za vász je obecse ovce neverne, düse zablodjene, szrca trda, gresniki okorni.

Ki je celo dolipriseo z dobre poti, ki nikaj ne dá na Boga, ne verje ne v njem, ne v nemrtelnoj düsi, ki sze ne boji pekla, ne vезzeli sze vekivecsnómi zsitki, koga sze ne primle dobra recs, ne gene ga genliva példa, escse té nájokornesi gresnik sze lahko zvelicsa, cse dühovniki v Jezusovom szrci bodo za njega miloscsó povrnénja iszkali. To pomeni obecsánje Jezusovo,

Csi szí morio, zsgao, Jezusa nevredno k szebi jemao, cse más szkrovne grehe, ka je zvün tébe vecs niscse ne ima na širokom szveli, escse te ti ne odpove odpüscsenje nevolen i neszrecsen gresnik, cse je bodes pri Jezusovom szrci iszkao, csi bodes dühovnike proszo naj ti od toga bozsánszkoga szrca povrnenje i odpüscsenje szprávjíjo.

Edna lepa zgodba nam poszvedocsi szpunitev obecsanja Jezusovoga, stera sze je pred nisterimi leti v ednom Francoszkom lizti dála csteti od ednoga pokornika, ki jo szam doliszpiszao ino je etak:

„Szlabo pomlim moja detinszka leta, ali telko znam, ka je v hizsi nad podobov Blázsene Device Marije eden kep viszo na szteni, pod sterim szem návadno bogámolo z máterjov. Na kepi je lübléni zvelicsiteo bio, kak szvojo szvétó szrcé odkrije. Té kep me je v níksó sztrahóti drzsao od tiszti mao, ka szo mi mati pravili: „Szinek Jezus te vidi, csi ne bodes dober, vü te z szrca zapré.“ Na dén mojega prvoga szvétoga precsisésávanja szem poleg návade z celov familijov vréd klécsao pred tem kepom ino obecsao Jezusovómi szrci, ka bom je vszikdár rad meo, naj me szamo ono vszikdár vszebi obdrzsi.

Naszládnozsti szo me obládale ino szem áldov posztano zsalosztno one dvoje pecsine, na sterima sze náj-

vecs mladencov pobožnoszt i postenje potuni: lagojega prijátelstva i pokvarjenoga cstenjá. Vu mojem dvajszetom leti szem zse jaz bio te prvi lehkomistenec vu vá-rasi. Voják szem posztáo, ali za volo božsnoga obnásanja szo me v Afriko poszlali, gde szem sze dugo mogeo man-trati. Na szlednje szem li domo potiváo, nameszta szam deláo nameszta szam szí pa britek krúh potnikov pro-szo i vu naj globsi vrteo brezbožsnosztí szem sze pogrozo.

„Dober pasztér“

Tak sze vidlo, ka po prilíki, pa po božsoj voli sze je zgodilo, ka szem po dugom potúvanji v Paray le Mo-nial priseo. Szvetili szo vu vá-rasi, okna szo sze vsza szvetila od vuogih gorécsih szvecs, velikanszka dicsna vrata szo bilá gorposztávlena, velka vnozsina lüdih je samrela po vulicaj i navdüsene peszmi szo mi k vüham prisle. Ka pa pomeni to vsze?, Pitáo szam edno po-božsno zsenzsko. Zdaj bode procesija na csészí preszvétomi szrci Jezusovomi. „Szree Jezusovo . . .! Gde je pa? Pa sze dá viditi . . .?“ Telíko vendar znájo, ka sze to

szrcé ne dá viditi; nego zkázalo sze je blázsenoj Margeti i to zselelo, naj sze kem bole razsiri esasztenje njegovo.“

Pri okolhodi mi je vsze tiszto norcsüvanje na pamet prislo, stera szem v nikaj vrednih novinah esteo od njega. Ali nikaj me je li genolo i na szébe szém miszló te, gda je eden sereg mladencov mimo méne molo: „Szmiluj sze tisztim nevolnim gresnikom, ki te razzsálijó brez toga, ka bi znali, ka delajo.“

Da je cerkev celo natlacsena bila, ne szem mogeo notri, vünej szem osztao ino szem esteo napiszke velikih pred cérkevjev gorposztávljenih tablic: Jezusa szveta obecsánja M. Margeti, ali ne szem prerazmo, ka pomenijo. Pri ednom rédi szam sztano.

„Dühovniki miloscsó dobijo, ka escse ta nájokornesa szrca genejo.“ No! miszlo szam szí, to szem pa jaz túdi zselen viditi. Rad bi vido tisztoza popa, ki gene edno tákse szrcé, kak je moje.

„Z ednim popom bi rad guesao“ zdro szem sze na edno mimo méne idocsó núno. Vu edno poleg szegestije lezsecso hizsicsko me pelela, kama szo pohitroma prisli te zselni dühovnik. Edno-dve minuti szva sze v ocsi glédala. na szlednje szo oni pregovorili. „No prijáteo?!“ Na té recsi sze znova obüdo vu meni düh brezbozsoszti. „Jaz szem ne njihov prijátel, jaz szem eden nevernik, jaz z njihovi recsih nikaj ne verjem, szem njim odgovoro

Dühovnik szo bleði gratali ali v nikóm szo ne ova-dili szvoje zburkanoszti. Zadoszta potrplivo szo me vszakojaesko pitali, ali jaz szem sze naszmejávaó zsnjih.

Na ednok szo me tak naglo pitali. Escse vam zsvéjo mati? Oh! kakse pitanje je to bilo?! Kaj stécs dugo bi me lehko pitali, dabi me szamo to ne pitali. „Mati . . .! Mati . . .!“ Oh szveto szrcé vlovilo szí me, dobilo szí me v mrezso tvojo! Szkuzé szo me pobile celi zsvot mi je trepetao. Vu dühi szem znova vido on káp, pred sterim szem kak dete poleg njé bogámolo, znova szo mi pred ocsi prisle recsi stere szo mi na szmrtnoj poszteli z trepetajocsimi rokami pizsali: „Színek moj! na szmrtnoj poszteli szem. Od zsalszti merjém, stero szí mi ti napravó. Ne prekuném te, ár sze escse zdaj vüпам, ka te szvéto szrcé povrné i na jákosztno pot pripela.“

Goszpod! — pravo szem vész genjen dühovniki, —

pri notri hodi cérkve szem na ednoj tabli ete recsi csteo: Dühovníki miloseso dobijo, ka escse ta nájokornesa szrca genejo. Szpoznam, da szem z hűdim nakanenjom szem priseo, to je jaz szem njihovim recsam tak ali tak ne scseo vervati, jaz szem sze zsnjih szamo segáriti scseo. Ali jaz csűtim i szpoznam, ka szo oni obladali, oni szo me povrnoli.“

Dober dűhovnik szo sze na kolena pűsztili, molili i jokali. Jaz szem pa v cérkev so ino szem szí szpovednika poiszkao, pred kim naj bi odkrio náj notresa szkri vna meszta moje dűse, ka bi sze z lűblénim ocsom nebeszkim zmirio ino pri szv. precsiscsavanji na Jezusovo nájszvetese szrcé szpadno. Jaz szem zdaj blázseni. Edno zselenje escse szamo mam i to je, naj vszaki cslovek lűbi ino csaszti Goszpoda Jezusa náj szvetese szrcé.

Vi dobri dűhovniki mejte radi Goszpodovo szv. szrcé i na lehci resite dűse.

Ve dobre matere, molite sze k szv. szrci za nase dűsno zvelicsanje, dece i ne bodete vecs jokale, pa csi glih bodete, szkuzé bodete od radoszti pretákale.

Lűbléni gresnicje ne bojte sze dűhovnikov, ki vasz k Jezusovomi szrci vodijo; z vűpanjom sze obrnite k njim po tanács gda vasz dűsna veszt pecsé; pri szvétoj szpovedi sze deli mir za dűso, oh veliki gresniki, hodite sze po njega.

Bogajte mili glász nász dűhovnikov; mi z Jezusovim szrcem vred trepecsemo za vász, naj sze ne pogűbíte, naj meszto nebeszkoga, peklenszkoga prebivanja szí ne zaszlűzsite.

Na szodnji den bi mi tűdi radi okoli szébe ovce meli ino Jezusi pokázali, kak szv. Peter szv. Pavel, drűgi apostolje: ti szo me bogali, ti szo te lűbili. Bogajte nász gresniki, povrnite sze. Oh kak velika zsaloszt bi bila za nász, i vekwecсно trplenje za vász, csi bi na pitanje Jezusovo; gde szo ovce tvoje, tak mogli odgovoriti: Judásje szo bili, ne szo te steli lűbiti, csi szmo je glih kárali, csi szmo je glih lepo proszili. Niki szo ráj meli necsiszti zsitek, kak tebé, niki vino, niki peneze, niki szrditoszt i drűge vszakojacske grehe.

Sztrahso bi bilo to za vász i zsalosztno za nász, ali escse zdaj, gda té recsi cstéte, je ne prekeszno; escse

zdaj je odpreto za vász Jezusovo szrcé, escese zdaj sze moli za vász Bl. Devica Marija, obramba gresnikov, escese zdaj vasz csákajo dühovniki — na szodnji dén zse vsze keszno bo. Kak ocsi zaprés i poides na ov szvet, szmilenje sze je za tébe okoren gresnik navszeveke zaprlo.

Szrcsen.

Zakaj sze jaz pri Jezusi rad drzsim?

XI.

Zakaj? Ár lüvim jaz
Mojga Bogá.

Rad ga mam, lüvim ga
Z celga szrcá.

Lüvav me k njem vlecsé,
Prinjem drzsi,
Zsnje glédam szvét' oltár
Gde sze drzsi.

* * *

Lepi oblecs dobis
Dekla, decsák.
Zselo más : da bi me
Vido nekak.

Vzákon scsés sztopiti
Lehko na kvár :
Pa li doszt' miszlis na
Zvoljeni pár.

Jes, pijes, tak veszél'
V kresmi más plész,
Ka ti popevanje
Csüje vsza vész?

Ali glej penez, kines,
Káksokol recs ;
Zmirom jo vmiszli más
K szeb' jo zseles.

* * *

Meni zamerite
Lūbit' Bogá.
Vam je pa szlobodno
Práznoszt szveta ?

Lūbav me knjem vlecsé
K szveti pa vász ;
Stero je bose, dá
Jezus na glász.

Szrcsen.

Marija je nasa mati.

Vu ednoj szírotisnici sze je zgodila naszledūvajo-
csa dogodba. Eden 12 let sztar decsak, ki je
malo prle hodo k prvomi szv. precsiscsavaaji,
je zgūbo szvojega ocsó po szmrti ino je drū-
goga ne vecs meo na szveti, kak szvojo mater, z sterov
szta sze prevecs lūbila. Naj bi sze kaj navcsó i odgojo
je vu edno szírotisnico dani od matere. Za nisteren me-
szec pó tom, ka ga je mati ta dala, je ona szama zbeta-
zsala ino vmrla. Szíromak decskec je nancs ne zvedo ete
neszrecse ino voditeo szírotisnice szo szí doszta premisla-
vali, kak bi njemi njegovo neszrecso povedali, ka sze ne
bi prevecs zsalosztió. Vidivsi pa, ka decsak jako lūbi ino
csaszti bl. D. Marijo, szo szí miszlili, ka oni tūdi njo
zazovejo na pomocs vu etom duguvanji ino szvojo szíroto
pod njeno obrambo posztavijo. K szebi szo ga dali zvati
ino brezi recsi szo ga za roko prijali ino vu ogradec
pelali. Na konci ogradca je eden lepi szteber bl. D. Ma-
rije sztao, pred sterim szo vsza deca, poszebno pa ete
decsak, radi pokleknoli i molili. Tū szo voditeo poklek-

noli ino decskec je vcsaszi naszledüvao njihovo peldo. Te szo voditeo na szteber kazali etak rekocsi : „Szin moj, gledaj, tū je ona, stera de od szega mao tvoja mati.“ Sziromak je vcsaszi zarazmo, ka ete recsi voditela znamenüjejo, britko sze je zjokao, vu narocsa voditela je szpadno, ali kda njemi je pogléd na podobo Marijino szpadno, te je z decsinszkim vüpanjom etak pregovoro : „Oh Marija ! Zgübo szam eti na zemli mojo dobro mater ; odpüsztí mi, da sze jocssem. Tebi njo preporacsam, neszi jo z szebom vu nebeszko diko mene pa zemi na denesnji den za tvoje dete, dokecs me z ocsom i materjov vu nebeszaj ne zjedinis !“

To dete je zarazmilo, ka je Maria nasa mati — pa mi ne bi mogli zarazmiti te pravice ?

Vszakojacski je isztina to, stera sze tajiti nemre i neszme, ka je Maria nasa mati. Z tem je niksa lazs i nikaj prevecs ne povedanoga, szamo to szi moremo zapomniti, ka je Maria nasa düsevna i ne telovna mati.

Szveti ocsacje vnoge zroke naprejprinasajo, z sterimi szvedocsijo, ka je nam Marija isztinszka düsevna mati. Na priliko : Marija je mati nasa, ar je Jezus nas brat ; Marija je nasa mati, ar nam je ona zsviljenje, Jezusa, dála. Nego nájbole li z tem poszvedocsimo to pravico, ka je vola Jezusova, njegov testament je to, naj Maria nasa mati bode.

Jezus je zse blüzi bio k szvojemi szlednjemi zdihlaji. Sziromakesega sztvorjenja je ne bilo od Jezusa, kda je on na krizsi viszo. Ne ima sztanüvanja : lüdje szo ga vö-lücsili z szvojih sztanovanj. Ne ima obleke : doli szo jo ztrgali z njega. Ne ima hrane, niti pijacse : zatajili szo je njemi. Kaksi sziromak je on ! Pa li kak bogat ! Ve escse ma to najdragse, najlübeznivse, ka edno dete meli more, ma escse mater ! Pa ga mati ne zavrzse vu najtezsesoj vüri zsitka njegovoga. Tam sztoji neodlocsena od njega pod krizsnim drevom. Pa zdaj, kda njegova szlednja vöra prisla, na to miszli, ka testament napravi. Zdaj povej szvojo szlednjo volo od matere szvoje. Z krizsa jo nago-vori : „Zsena, glej, szin tvoj“ ! Kak lübezni pune szo ete recsi ! Zsena — pravi — ne mati, naj njoj nebi escse vekso zsaloszt szpravlao. Szv. Janosi pa etak veli : „Glej, tvoja mati !“ Kak csi bi pravo : Pri szmrí szam, nemam

nikaj, ka bi za szvoje lahko imenüvao. Nemam, kama bi szti glavo nagno, nego edno, mati je moja. To jedino i najvekse moje bogasztvo tebi dam. Mej njo za szvojo mater.“ Csi li, ka szo ete recsi ob prvim szv. Janosi povedane, szvetci, posebno sz. Alfonz, tak vcsijo, ka je Jezus po szv. Janosi vszroj deci szv. materecerkve Mario za mater dao. Hvala tebi, nas Zvelicsiteo za ete tvoj dragi dar. Tvoja mati je tüdi nasa mati. Ti szti nam jo dao.

Zato mi Marijo poleg testamentoma Jezusovoga mamu za mater näso. Poglednimo malo blizse ete testament. Kalvaria je sztol, na njem te pravi krizs, na sterom zsvi Bog viszi. Iz rok Jezusovih tekocsa szv. krv je dvoja szvecsa, tam je nas vekivecsen Velki dühovnik, tam je jocsecsa rodbina ino mirajocsi Bog i cslovek testament pise z szvojov krvjov: „Glej, szin tvoj.“ Testament ednoga mirajocsega scse ti najdivjesi lüdje postüvajo — zvün nisteri krsztšenikov — Ka je mogla csütiti pri tom szv. Mati Bozsza? Ne mogocse, ka bl. D. Marija ne bi postüvala szlednjo zselo szvojega bozsanszkoga Szina! Tak szmo prisli vu narocsa bl. D. Marije. Za to nasz lübi Marija tüdi, ar njoj je to Szin vu szvojaj szlednjoj vüri zapovedao.

Csi sze nam tak vidi, ka szmo ne vredni Marijine materinszke lübeznoszti, ka nase zamazano szrce ne szmi vise njenoga nepovedano csisztoga szrca pocsivati, oh szamo te ne odidmo doli z krila njenoga. Ve pa dobra mati med decov vszikdar to szlabese, nevolnese, betezsaszo lübi najbole. Betezsno dete sze zsele najvecskrat na narocsa matere szvoje.

Szv. Alfonz pravi: „Csi lübeznoszt vszeh zemelszkih mater vu edno szrce szpravimo, eta lübeznoszt nancs ozdalecs ne bi doszegnola ono lübeznoszt, stero bl. D. Marija k nam ma ino vu szvojem szladkom materinszkom szrci csuva.“

Od bl. D. Marije tüdi lahko pravimo: tak je lübila te szvet, ka je jedinorodjenoga Szina dala, naj sze ne pogübi, nego vekivecsen zsitek ma.

Zato ne zgübi vüpanja Eve szziromasko dete, pise eden pobozen pizateo, glej, tü je tvoja mati, tvoja vszik-

dar dobra, verna mati. Vsza lahko csakas od nje, ka szamo dete od tak zmozsne matere csakati more.

Bojmo deca Marijana, kak je lübeznivi vucsenik Janos njeni szin bio. Po testamenti Jezusovom je njo k szebi vzeo, sze je szkrbo za njo, za njo je zsivo. Zdaj je ona takse pomocsi vecs ne potrebna, nego zsele zato lübeznoszt nasega szrca. Lübimo jo i vszo njeno deco, nase blizsnje i gledajmo, ka njoj verna deca osztanemo.

Presztavo (bi.)

Kakda je nasztánola molitev szvétoga roznoga venca ?

Vu zacsétki 13. sztotine je na Jüzsno-Francuszkou velika nevola bila. Prisla je pa tá nevola po krivovercib, ki szo sze albingerje i valdenzje zvali.

Ti krivoverci szo naime niti cerkvene, uiti szvetszke oblászti ne steli szpoznati, szveszlva, kakti krszt, hizsnizákon, pokoro szo tajili ino vszo zemelszko imánje szo za obsinszko meli. Ona meszta ino vesznice, kde szo prebivalci na njihovo krivo vero ne prek sztopili, szo vuzsigali; dühovnike szo márjali, szamosztane porúsávali, redovnike ino redovnice klali, cerkvi razdirjávali vszakoj visesnjoj oblászti sze protiposztavili.

Castelnau Petra, poszlanika rimszkoga pápe escse szo sze podsztopili vmorili.

Isztina, ka szo krscsanszke vojszke na gori pozvánje III. Innocencija pápo na vszo mocs krivovercom protisztanole, isztina, ka szo je po dugom vojüvanji l. 1229-ga tüdi pobile, ali ztem je szamo njihova szvetszka oblászt bila zatreta; njihovo krivo vero je mogla edna drüga recs, edna nebeszka mocs zatreti.

Zsivo je vu tom vremenü eden szvétü mozs, po iméni Dominik. Té szvétnik je 10 let hodo po országi i glászo gorécse recsi bozse. Bog je blagoszlovo njegovo delo; jezere i jezere je na dobro pot szpravo. Mislili szo szü krivoverci sze tüdi povrnéjo, csi bodo csüli njegove predge ino csi bodo vidili njegova csüdna dela, stera je csinio. Pozovéjo ga záto predgat. Bogo je, ali szkoro niksega

haszka ne ima njegovo predganje. Krivoverci szo po njem tak trdokorni, kak szo prle bili, malo steri sze povrné nazáj k právoj veri.

Szveti Dominik vidivst, ka nikaj ne naprávi, sze vu eden poleg Toulouse-a lezsécsi log podá ino tam sze osztro poszti, sztrasno moli, mocsno sze trápi ino goréese proszi Precsiszto Devico Marijo, naj ga preszveti, naj njemi pokázse ono skér, stera bi za povrnenje krivovernikov pripravna bila.

Dobra nebeszka mati ga poszlühne. Po ednoj molitvi, stero je nepresztanoma 3 dni i 3 noci oprávlao, sze njemi szkázse, ga potrosta ino njemi vroke dá rozsnivenec, edno csiszlo, ino na nje moliti navcsi. To je ona skér, stera je pripravna krivovernike povrnoti, njemi právi Marija ino ga zednim obátriva, na vüpanje obüdi ina tak posle predgat vu váras Toulouse.

Vu Toulouse pridocsi szv. Dominik zazvoniti dá ; lüdsztvo poszlühne glász zvonov, cerkev napuni, vnogo krivovercov je tüdi prislo. Sz. Dominik je od bozse kastige predgao, stera lüdsztvo doszégne, csi sze ne szpokori. I ona recs po stéroj je Goszpodin Bog pripraven nje povrnoti i njin zaszlüzsene kastige odpüszliti je szv. csiszlo. To morejo záto grehsniki moliti.

Krivovercom szo te recsi jako proti bile. Tak szo sze njim zamerile, ka szo steli vszi predgo povrzsti i vü z cérkvi oditi. Ali na Marijino prosnjo sze je na ednok tak veliki vihér nadigno, ka je nieden ne mogeo prek cerkvenoga praga sztopiti, vszi szo prisziljeni bili tam osztáti ino Dominikove osztre proti njim govoréese recsi poszlüsati. I ne szo je zaman poszlüsali. Miloscsa po Mariji szsproseno gene szrca njihova i bridke szkuze tocsi cela cerkev. Po predgi k njemi setüjejo i z düsevnov radosztjov küstüjejo njegovo od Marije dobleno csiszlo i z szkuzami p olevajo té drági kincs, té lübléni szpomenek Marijine lübavi.

Ne je trbelo dugo casza, v krátkom sze povrné Toulouse-a krivoverska krajina po molitvi szvétoza rozsnoga venca, steroga je glászo i molo szvéti Dominik i steroga szo zsnjim vréd molili njegovi poszlühsavci, ti sztanovitni katolicsanci tak, kak ti povrnjeni krivoverci, ti neduzsni tak, kak ti pokoro csinécsi gresniki.

Vucsenicje szv. Dominika szo po molitvi szvétoza

csiszla deszetjezér krivo vereov i vnogo milijon gresnikov povrnoli i na právo pot nazájpripelali.

Po szmrli szvétoga Dominika szo dühovniki z nje-govoga réda tak zváni Dominikanci sirili to pobožnoszt. Po njihovom vrelom razsirjávánji je rozsnivenec po celom širokom szveti poznáni i csaszlti. Moli sze vu vársi tak, kak po véski; moli ga goszpod, moli ga proszti cslovek moli ga bogátec, moli ga szziromak, nájde sze vu palacsi, najde sze v kucsi, majo ga dühovniki, májo ga szveteki lüdje, oprávlajo ga máli i odrascseni, betezsni i zdravi, zsivo-csi i mirajocsi. I mi bi vöosztali z toga Marijo dicsécsoga serega ? M.

Krátko premislávanje od szkrovnoszti szvétoga csiszla.

Po zapovedi szv. matere cérkve sze vu vszakož cérkvi, kde sze bozsa szlüzšba oprávla, more celi oktober szvéti rozsní venec moliti. Naj verno krscesanzko lüdsztvo hasznovito zná to molitev doprneszti, za vszako szkrovnoszt edno malo premislávanje v toj knizsici v roke dobi, naj po tom premislávanji dvoji haszek vzeme z molitvi szv. csiszla :

1 naj sze ponjem poszveti, to je na dober, Jezusi dopadlivi zsitek nadigne ;

2. naj po njem obecsane odpüsztke tüdi zadobi, da sze tei, kak je znáno, szamo te od Bogá delijo, csi szí krsztseniki med „csiszlom“ od szkrovnoszti premislávajo.

Ali prle, kak bi zacseo szkrovnoszti razlagati, naprej püsztim edno jako potrebno recs, brezi stere niti szvet nemore goriszttáti, i to je szvéta mesa.

Da je szvéta mesa ponávlanje krizsne szmrli Jezusove, záto kak tiszta szmrt, tak i to ponávlanje je edne cene; celi szvet zsnjé zajimle miloscse za zvelicsanje. Ne dobi pa miloscse pri szvétoj mesi tiszti, ki ne pázi na njéne glávne tále. Za toga volo, csi sze pri szv. mesi csiszlo moli, na csetvére glávne tále záto pazko moremo meti, ovak vecs miloscs zgübimo, kak dobimo. Da, kak eden pobožsen mozs pise, edna szvéta mesa nam vecs mi-

loscs, to je vees bozse pomocsi szprávi, kak esi deszét let szv. csiszlo molimo.

Med mésov záto, esi rozsnivenec molimo, pazimo:

1. na evangelium. Evangelinm je, kda sze kniga z právoga krája, na levi kráj prineszé. Te vszi goriszta-nimo i vrzsimo, kak dühovnik, krizs na cselo i pravimo : Jezus jaz ti obeksam, ka bom vszikhár dobro miszlo ; ob drügim krizs na lampe i velimo dale : dobro gucsao i ob trétjim krizs na prszí, to je na szrcé, z steroga po recsáj Jezusovih vsza csinjenja, dobra i hūda szhájajo i pravimo : dobro delao.

2. Paziti moremo na darüvanje. Darüvanje je kda dühovnik po evangeliumi kelih odkrijejo, vnjega vino i vodé malo tocsijo i ga, kak hostijo, na zlátom tanjereci malo goridrszijo, to je Ocsi Bogi darüjejo, naj on té dár milosztivno od lüdih gorivzeme i naj sze té dár v Szino-vovo telo i krv szpremeni. Kda je to darüvanje, zgled-nimo sze proti oltari i zdehnimó : Jezusovo Szrcé tébi sze darüjem celoga, tebi zrocsim düso i telo, imánje i vsze z kém ládam, naj bo vsze po tvojoj szvétoj voli v celom mojem zsitki.

3. Paziti moremo na podigávanje. Podigávanje je po darüvanji, kda dühovnik pred hostijom i kelihom nak-leknejo, oboje visziko podignejo (záto sze veli podigá-vanje), orgole tiho grátajo, dvorjenik pa cinka. Krüh i vino je vees ne na oltari, nego tak pod krühom, kak pod vinom celi zshiv Jezus Krisztus Bog i cslovek navküpe, ki je z nébe na zemlo k nam priseo, naj bi nász z zemle k szebi vu nébo pelao. Poklekni zdaj doli drági krsccsenik i klécsi dokecs precsiscsávanje ne mine (csili mores), bij sze v prszí pa pravi tiho i ponizno dvakrát, to je pri vsza-kom podigávanji ednok : Jezus tebi zshivém, Jezus tebi mer-jém, Jezus tvoj szem zshiv i mrtev. Hválen bojdi Jezus Krisztus pod krühsnim (pod vinszkim) kepom nazocsi od vszeh lüdih do konca szveta.

4. Paziti moremo na precsiscsávanje. Precsiscsávanje je po podigávanji, po trikrátnom cinkanji zse proti konci mese, kda dühovnik Jezusa pod krüha i vina kepom k szebi vzemejo, ali pa lüdi tüdi precsisztijo. Te pravimo szresno : Oh Jezus lübléni hodi kmeni i osztani primeni !

Na té stiri glávne dele moremo paziti. Záto ki naprej

moli, kda k tem glávnim tálom pridejo pri mesúvenji dühovnik, more z molitvov eden krátek csasz gorihenjati, ka bode vszaki nazocsi bodocsi znao szvoje miszli vküppobrati i pazlivo na oltár zravhati. Szvéti rozsnivenec sze najlepse szküпно i glaszno moli tak v cérkvi, kak po veseráj domá. I kda sze tak moli, razveszeli Marijo i z milosztjov napuni molécese düse i hitrej nasz po njem poszlühne po Mariji Jezus, kak csi ga szami molimo. Ali záto csi ga szküпно ne moremo moliti, opravimo ga szami, da je jáko hasznovitno i edna med temi najlepsimi molitvami szvéte matere cérkvi, da sze v njoj na krátcí cela katoliczanszka vera gornájde i da sztoji z Ocsanasá i Zdrave Marije, stere molitve szo z nébe lüdém na trost dolprinesene. Molite ga záto, drághi krsztseniki szküпно i zoszeb, kak ga morete i zrocsite ga na káksi dober namen, to je ka namenite po njem od Bogá zadobiti, na tiszto szí v zacsétki na krátcí miszlite, ali pa zmolite to dugso molitvico, kak zdaj pride i vujo szklenité vase poszébno nakanenje na stero scséte moliti.

Szvéti rozsní venec zacsneto z znaménjom szvétoга krízsa govorécs :

Vu iméni Ocsé i Sziná i Dühá Szvétoга. Amen.

Zrocsimo té rozsní venec na diko, molbo i hválodávanje preszvétomi Trojsztvi, za miloscso isztinszke Bogi prijétne pokore, na csasz Preciszstoj Devici Mariji Materi Jezusovoj, ki v Oltarszkom Szvesztvi prebiva, naj nam ona po toj molitvi od njegovoga szmilénoga Szreá i od Preszvétoга Trojsztva szproszi sztánovitnoszt vu dobrom (tű prikapsi poszébno zselenje, ka po sz. csiszli zadobiti scsés) gresnikom povrnenje, purgatoriumszkim düsicam pa oblehsanje.

Jasz verjem v ednom Bogi Ocsi Vszamogocsemi . . .

Dika bojdi Bogi, Ocsi Szini i Szvetomi Dúhi : kak je bilo vu zacsétki, tak i zdaj i na vsze veke. Amen.

Na prvo zrno pride Ocsanas.

Na drúgo zrno pride : Zdrava bojdi Marija, miloscse puna, Goszpod je ztebom, blagoszlovlena szí ti med zsenami i blagoszlovléni je szád tela tvojeга Jezus : Ki nam vero povéksávaj, Szvéta Marija, Mati bozsa, moli za nász grehsniké zdaj i vu vűri szmrti nase. Amen.

Na tretje zrno : Zdrava bojdi Marija . . . Jezus : Ki
vu nami vüpanje potrdi !

Na strto zrno pride : Zdrava bojdi Marija . . . Jezus :
Ki vu nami lübvav zvuzsgi !

Dika bojdi Bogi . . .

Tak sze lahko moli pred vszakim csiszlom, naj je
veszélo, ali zsalosztno, ali odicseno, ali szlobodno je k
odicsenomi i zsalosztnomi návadno znáne drüge szkrov-
noszti praviti, ali pa esi k tem 3 zdravim Marijam nikaj
ne právimo je tüdi dobro : Potem pride.

Ocsa nas . . . po ocsanasi deszet Zdravi Marij i pri
vszakoju po iméni Jezus sze edna szkriwnoszt nase vere
notridene, po deszétoj zdravimariji sze právi : dika bojdi . . .
po njoj pa ocsanas i tak sze moli pétkrát.

a) Pri molitvi veszéloga csiszla sze po iméni Jezus
moli :

1. szkriwnoszt : Koga szí Devica vu utrobi poprijela.
Pod molitvov szí moremo premislávati. Pri prvoj szkriwn-
noszti szí premiszlimo, kak veliko poniznoszt je Marija vu
szvojem szrci noszila, kda je po angelszkóm nazvesztsejji
Sziná bozsega zanoszila. Vesimo sze od njé poniznoszt i
proszimo njénoga poniznoga Szina, ki je v oltárszkóm
Szvesztvi nazocsi i krotkoga i poniznoga Szrcá Jezus,
naj vcsini nase szrcé k szvojemí Szrci szpodobno.

2. szkriwnoszt : Koga szí Devica Elizabeto pohájajocsa
vu utrobi noszila.

Pri drügoj szkriwnosztí szí premiszlimo z kak velikov
lübéznosztjov dvori Marija szvojoj rodbini, Elizabeti tri
meszece ; ne csemeri sze, ne szrdi sze za volo vnogoga
opravila. Példo nam dá, naj blizsnjemí veszélo pomágamo
v potrebcinaj i ne zsemernim poglédóm.

3. szkriwnoszt : Koga szí Devica porodila.

Pri trétjoj szkriwnosztí szí premiszlimo, kak mirovno i
zadovolno sze podá Marija v betlehemszko stalico, naj bi
tam Goszpoda celoga szveta na szvet porodila. Nikaj ne
mrmrá proli bozsoj voli i nasz vesi, naj mi tüdi mirovno
i zadovolno zsvívemo na szveti i na szíromastvo i trplenje
nikdár ne mrgújemo.

4. szkriwnoszt : Koga szí Devica v cérkvi darüvala.

Pri strtoju szkriwnosztí szí premiszlimo, kak veliko
pobozsnoszt je mela Marija vu szrci, kda je Szineka v

cérkvi darúvala. Oh vesimo sze od njé pri szvétih mesaj, kda sze njéni Szin za nász Ocsi nebeszkomi znova darúje kak nájpopozsuese sze oponásati.

5. sz krivnoszt : Koga szi Devica vu cérkvi gorinajsła.

Pri pétoj szkrivnoszti szi premiszlimo, kak szkrblivo je Marija Szineka iszkala i kak sze je veszelila, kda ga je gorinajsła. Ne je kriva bila, ka ga je zgúbila, mi szmo pa vnogokrát krivi, ka ga zgúbimo. Icsimo ga z potrtim szrcem, dokecs ga ne nájdemo, dokecs sze znjim pri szv. precisicsávanji ne zdrúzsimo.

b) Zsalosztén roznivenec.

1. szkrivnoszt : Ki je za nász krvávi znoj tocsó.

Pri prvój szkrivnoszti szi premiszlimo, ka je Jezus veliko zsaloszt obcsúto vu szvojem Szrci, kda je na olivetánszkom bregi za nase naprejvidene grehe krv znojio. Celo telo njemi krváva rosza poleva, kda szi na to miszli, ka csi glih zsitek dá za lúdi, itak ga vnogi zavrsejo, itak sze ga vnogi ognejo i ga vnogi ospotajo, itak sze vnogi pogúbijo i zaman bode krv njegova za njé prelejána. Potrostajmo Jezusovo Szrcé za to zsaloszt i obecsajmo njemi, ka bodemo radi k njemi hodili i pred njim vu cérkvi sze dobro oponásali.

2. szkrivnoszt : Ki je za nász bicsúvani bio.

Pri drúgoj szkrivnoszti szi premiszlimo, kak sztrahsno Jezusa bicsújejo. Celo telo njemi z med reménje zpletenimi cvékmi raztrgajo. Za neredno jesztvino i pitvino, za necsisztocso je trpo to, oh szlobodno ga vecs ztemi grehi zbantújemo? Nikdár ne vesinimo vecs.

3. szkrivnoszt : Ki je za nász z trnjom koronani bio.

Pri trétjoj szkrivnoszti szi premiszlimo, kak neszmileno szo Jezusa oszramotili, kda szo njemi na meszto králeszkoga plácesa rdécsó ronjo na plécsa vrgli, kda szo ga na meszto zláte korone z trnjavov korunúvali, kda szo njemi trsztikó na meszto králeszke palice vroke djáli. Oh premiszlimo szi, kak szo ga plúszkali i plúvali. I on je ne csemeren bio na to, mirovno je z trpo to ponizsanje, naj bi mi ponizni bili po példi njegovoj.

4. szkrivnoszt : Ki je za nász teski krizs noszó.

Pri strtoj szkrivnoszti szi premiszlimo, kak tezski krizs

je neszo za nász Jezus i kak neszmileno je szpadno pod njim trikrát na zemlo. Ki sze nevredno preciscsáva, to je ki v szmrtnom grehi vzeme Jezusa k szebi, ne zgovorno ga bole razzsáli, kak zsidovje, ki szo njemi z oblozsenim zsmetnim krizsom té troji szpadaj zroküvali, da je lehse zapresztáti: na trdoj zemli v krvi lezsati, kak v szrcé sztopiti, vsterom hüdi düh prebiva. Oh, ráj mreti, kak Jezusa nevredno k szebi vzéti.

5. szkrivoszt: Ki je za nész na krizs razpéti bio. Pri pétoj szkrivosztli szí premiszlmo, kak rad má

Kralica najszvetejszega roznogavenca.

Jezus szovje neprijátele. Odpüsztí njim na krizsi i moli za njé, ki szo ga morili. „Ocsa odpüsztí njim, ár névejo, ka csinijo“. To szo njegove recsi. Vcsimo sze od Jezusa lübézen do neprijátelov i odpüsztimo zdaj vszem szvojim szovrázsnikom.

c) **Odicseni roznivenec.**

1. szkrivoszt: Ki je od mrtvih gorisztano.

Pri prvoj szkrivnoszti szí premiszlímó, ká mi ednok túdi od mrtvih sztánemo, kak Jezus i níkdár vecs ne merjémo, kak Jezus ne. Ki v szmrtnom grehi merje, ne sztáne odicseno, nego szramotno od mrtvih. Bezsimo záto pred szmrtním grehom.

2. szkrivnoszt: Ki je v nebésza sztopo.

Pri drúgoj szkrivnoszti szí premiszlímó, ka je Jezus za nász v nébi meszto prípravo ino nasz tá csáka. Dobro ino goszto precisicsávanje je ravna pot v nebésza. Jezusa v oltárszkom szvesztvi k szebi vzéti, nam naj bode vszíkdar veliko i szresno zselenje.

3. szkrivnoszt: Ki nam je Dühá Szvétoga poszlaó.

Pri trétjoj szkrivnoszti szí premiszlímó, kak szo apostolje batrivni posztanoli i kak szo sze szkrbeli za zvelicsanje dús potem, ka szo Szvetoga Dúha na riszálszke szvétke zadobili. Zadobili szo ga pa v szamoti. Na poszvetnih veszelicaj sze nemora njegova miloscsa v nase szrcé vlejati, ogíblímó sze jih záto.

4. szkrivnoszt: Ki je tebe Devica vu nebésza vzeó.

Pri strtoj szkrivnoszti szí premiszlímó, kak plácsa Jezus njemi szkázano dvorbo i njemi vesinjeno szlúszbo. Marijo v nébo vzeme, da njemi je v zsvljenji szlúszsila i dvorila. Ki sze za olepsanje cerkve szkrbi, za Jezusa sze szkrbi, ki je v cérkvi v oltárszkom Szvesztvi, kak právi Bog i cslovek doma. Premiszlímó szí, kákxa plácsa csáka té dúsice.

5. szkrivnoszt: Ki je tebé Devica vu nebészaj koronao.

Pri pétoj szkrivnoszti szí premiszlímó, ka Jezus ne placšuje v nébi za bogásztvo i veszélje, nego za szíromasztvo i trpljenje, da za kralico nebeszko prezsalosztno i szíromasko Marijo posztávi.

V meszeci oktobri do vszehszvétcov (escse té dén) sze po csiszli naj zmolijo litanije lauretanszke z molítvicov k szv. Jozsefi, kak je to po pókojnóm pápi XIII. Leoni naprej szpízszano. Csi sze meszeca oktobra nemre tá pobožnoszt vu cérkvi opraviti, szlobodno sze meszeca novembra opravi.

M.

Glászi z domácsiň fár i z celoga szveta.

Lúbézen materinszka. Eden voják z bojne domopri-doci materno hizso prážno najde. Mrli szo njemi v tisz-tom csaszi, ka sze je on za domovino vojúvao proli ne-prijáteli. K jámari sze zdaj podá na pokopalisce ino ga pita naj njemi materin rob pokazse. Poglédne ga, tiho gráta, szkuzé ga pobijejo, globoko i zsalosztno szí zdehne i pregovori :

Pa bi isztina to bila
Ka ti jámar mi guesis?
Ka bi v teszni grob sze szkriła
Lúbav edne matere?

To peszmico malo preobrném za tébe drági krsese-nik i te sze etak glaszi :

Pa bi isztina to bila
Ka dúhovnik ni guesis?
Ka bi v máloj cérkvi bila
Velka lúbav Jezusa?

I na oboje pitanje odgovorim : isztina je. Záto radi mejmo szvojo mater, stere veliko lúbézen eden mali gro-bec pred nami zapré i radi mejmo Jezusa, koga nezmerno lúbéznivo Szrcé v málom oltári pod belim krúhecom bije za nász.

Rednikov odgovor.

Vszem. Ponizno vasz proszim drági narocsniki Marijinoga liszta, do Vszehszvétcov mi dajte naznánje, keliko vasz nescse vecs liszta meti. Ali meni dajte naz-nánje, ali pa, ka de nájbose, vasim dúhovnim pasztirom, stere prav lepo oproszim vu iméni Marije, naj mi bodo napomocs vu rászirjávanyi császti Matere bozse v tom drúgom leti túdi.

Z Tropovec.

	Krona Filler
Rájbar Marija	- - 40
Gobar Matyas	4 —
Kovaacsics Roza	— 30
Plahút Anton	— 60
Rajbar János	2 —
Battjáni Ivan	1 —
Battjáni Treza	1 —
Horvát Ferenc	1 —
Cifer Terezia	— 40
Kósz János	1 —
Huber Eva	— 36
Gatti Maria	— 40
Oszojnik Eva	— 10
Gidér János	1 —
Gamboc Julia	— 60
Sostarec Ivan	1 —
Mikola Ana	— 40
Pertóci Alcjz	— 40
Pertóci János	2 —
Szrsén Stevan	— 40
Ratnik Ferenc	— 60
Vorga Alojz	1 —
Szerec Eva	1 —
Plahút Anton	1 —
Bagári Ferenc	— 20
Gerdjék Ferenc	— 42
Verban Stevan	— 40
Fűesko Julia	1 20
Stevanec Mihál	1 —
Bagári Maria	— 20
Kolmanko Julia	— 40
Gobar Mátyás	1 —
Serűga Julia	— 20
Edna Zsenschka	— 80
Zsilavecz József	— 40
Gábor Ferenc	— 80
Rájbar Maria	1 —
Lázár József	1 —
L. M.	1 —

Trinászeta Rozsa

Krona Filler

2 —
Vkűp 33 98

Z Kűpsinec :

Pertóci Floriján	2 —
Bencák János	— 40
Gambóc János	1 —
Joós Ferenc	1 —
Vogrinesics Stevan	— 20
Vogrinesics Ivan	4 —
Vogrinesics János	6 —
Serűga János	2 —
Zselezen Stevan	— 40
Vogrinesics Maria	2 —
Szvétec János	3 —
Bátori Matjas	1 40
Cipót Matjas	7 —
Horvát Ana	— 20
Flegar Ferenc	1 —
Szerec Jozsef	1 —
N. N.	— 30
Vkűp 39 90	

Z Gradisca :

Rajbar Ferenc	— 30
Serűga Kata	2 —
Fűesko Stevan	1 —
Tudjan András	1 —
Vorga Alojz	2 —
Pavlinjek János	— 40
Vorga Matjas	2 —
Rátnik Miklos	1 —
Gobar Matjas	4 —
Gobar Anton	1 —
Fartél Ivan	— 60
Kűhar Jozsef	2 —
Drvarics Kata	2 —
Szever Kata	1 —
Zázar Matjas	1 —
Pavlinjek Miklos	1 40

	Krone Filler		Krone Filler
Marics Treza	— 60	Stausz Ferenc	— 20
Vköp	23 30	Rousz Matjas	1 —
Stevanec János z Petánec	— 50	Szmolko Stevan	— 50
Od mese fárnih mladéncov		Kraň János	— 40
osztalo	— 60	Kosár Ivan	1 —
Vköp	1 10	Mikola Matjas	1 —
Z Mürszki-Petrovec:		Rousz Marko	1 —
Sbül Stevan	3 —	Saruga Matjas	— 80
Sbül Terezia	2 —	Zorko Stevan	— 50
Sbül Viktor	1 —	N. N.	2 —
Sbül Maria	1 —	Copot Maria	— 50
Ciglar Miklos	— 60	Vörös Matjas	1 —
Martinec Anton	5 —	Vörös Stevan	1 —
Ciglar János	— 40	Bernádi Maria	— 20
Brtalanics Maria	1 —	Szrejs Bára	— 40
Szerec Jozefa	— 40	Horvát Jozsef pa zsená	1 —
Vköp	14 40	Matjasec Maria	— 60
Z Beltinec:		Skáfar Maria	— 50
N. N.	— 44	Vohár Maria	— 40
Balazsic Maria	— 20	Domjan Maria	— 30
Horvát Kata	— 20	Sesáp Ana	— 30
Grškovnják Ivan	— 20	Glavács Ana	— 20
Jeries Maria	— 20	Kralovács Kata	1 —
Zsálig Magdalena	1 —	Szlavic Jozsef	1 —
Mészárics Stevan	— 20	Kollár Maria	— 25
Antolin András	1 —	Kontler Károl	1 —
Kollár Maria	— 20	Kontler Károlcá	1 —
Skátar Mihál	1 —	Baligács Ana	— 50
Temlin Roza	1 —	Cigán Magda	— 20
Temlin Mihál	1 —	Bakan Mihál	— 40
Prsa Maria	— 30	Grškovnják Ana	— 20
Apatics Orsa	— 60	Tkálec Bára	— 20
Zsizsek Stevan	— 40	Grškovnják Ana	— 20
Zotter Roza	— 20	N. N.	— 20
Vörös Maria	— 40	N. N.	— 20
Cérkve prijateo	1 —	N. N.	— 30
Pozderec Matjas	— 40	N. N.	1 —
		Kancer Lajos	— 50
		Vköp	33 89

(Dale).